

The Effect of Spiritual Health on University Athlete Aggression

H.R. Safari Jafarloo¹, M. Bashiri², and M. A. Rahmaniyan Kooshkaki³

1. Assistant Professor, Department of Sport Sciences, Jahrom University
2. Assistant Professors, Department of Sport Sciences, Azarbaijan Shahid Madani University (Corresponding Author)
3. PhD Students, Qeshm Branch, Islamic Azad University

Received: 07
May 2019

Accepted: 19
May 2020

Keywords:
Aggression,
Sportsmanship
, Spiritual
Health,
University
Students.

Abstract

The present study was aimed at investigating the effect of spiritual health on university athlete students' sportsmanship with the mediation of aggressiveness. The study employed a descriptive-correlational research method. The population consisted of athletic students of Jahrom universities. 148 people were selected according to Morgan's table and via a stratified random sampling technique. The Spiritual Health Questionnaire (Palutzian & Ellison, 1982), the Multidimensional Sportsmanship Orientations Scale (Vallerand, et al., 1997), and Aggression Questionnaire (Buss & Perry, 1992) were employed to collect data. To test the hypotheses, SEM was used by Smart PLS software. The results showed that the spiritual health of athlete students can enhance their sportsmanship, while reducing their aggression although the mediating role of aggression in research model was not confirmed. Therefore, it is suggested that religious and spiritual programs should be considered as variables of exercise coaching to promote moral health in sport and avoid aggression.

Extended Abstract

Abstract

Aims

Health has many dimensions, one of which is spiritual health. Spiritual health

refers to having a sense of acceptance and a positive understanding of the two-way relationship with a supernatural and superior force that creates peace and tranquility in souls (Abolghasemi, 2012). Spiritual health

1. Email: hamidsafari83@yahoo.com
2. Email: bashiri@azaruniv.ac.ir
3. Email: hadi.r988@yahoo.com

can affect many psychological variables (Fuselier, 2004), one of the most important of which is avoiding aggression and violent behaviors (Alorani & Alradaydeh, 2017; Karimi and Mohammadi, 2017). Violence and aggression are the conscious use of physical strength or verbal threats that can endanger the physical or mental health of both parties (Krug, Mercy & Dahlberg, 2012). Albouza et al. (2017) consider aggressive behaviors as one of the most important factors causing immoral behaviors and non-compliance with sportsmanship. So far, no research has been done on the interaction of these major variables in sports. The present study aimed to investigate the effect of spiritual health on sportsmanship with the mediating role of aggression among the athlete students.

Materials and Methods

The research population consisted of all athlete students of Jahrom universities in 2018 who were members of the university sports teams. The population included 250 students. According to Morgan's table, 148 ones were selected as participants via a stratified random sampling technique according to the number of students in each university, so that the number of statistical samples was selected in proportion to the number of athlete students in each university.

The Spiritual Health Questionnaire (Palutzian & Ellison, 1982) was used to assess spiritual health. The questionnaire had two sections: religious health (10 items) and existential health (10 items). The score

of spiritual health is the sum of these two subgroups, the range of which is between 20 and 100. The answers to these questions are categorized as 5 points, from completely disagreeing (score 1) to completely agreeing (score 5).

The Multidimensional Sportsmanship Orientations Scale (Vallerand, et al., 1997) was used to collect information related to sportsmanship, which included 25 items with five options. The questionnaire had five dimensions: sports etiquette (5 items); respect for sports rules (5 items); sport commitment (5 items); respect for a sports opponent (5 items); and a negative approach to sports (5 items). Of course, the negative approach to sports was deleted because the factor loading was not approved and in the final model, the sportsmanship was examined with four dimensions.

Aggression Questionnaire (Buss & Perry, 1992) was also used for aggression including 29 items and four components of physical aggression (9 items), verbal aggression (5 items), anger (7 items), and hostility (8 items). Participants responded to each item in a range a 5-point scale ranging from strongly disagree to strongly agree. To test the hypotheses, SEM was used by Smart PLS software.

Findings

The results of the descriptive statistics show that the highest frequency of sex is related to the male group as 68.5%. Most athletes have a record of 2-3 years (26.2%). Athletes aged 21-30 years (76.4%) have the highest percentage. Regarding the factor loadings of the

indicators, the factor loading of the positive approach component (related to the sportsmanship variable) was less than 0.7. As a result, this component was removed from the initial model and the model was re-implemented. In the final model, the factor loadings of all the components of all three variables examined was higher than 0.7. So, they have acceptable validity. The results of measuring the reliability of the model showed that all the values of Cronbach's alpha and the combined reliability of the latent variables have a suitable value. Thus, it can be confirmed that reliability of the measurement model is approved. Also, the AVE values of the latent variables are more than 0.5. So, they have high convergent validity. In other words, there is a high correlation between each structure and its indicators. As a result, the measurement models have higher goodness of fit, and the suitability of the measurement models is confirmed. The data analysis algorithm in the PLS method shows that after examining the fit of the measurement models, the structural model and the general model, it is possible to examine and test the research hypotheses and reach the research findings. According to the significance coefficients obtained for the paths among the variables, the four model hypotheses are confirmed. Significance coefficient of the first hypothesis (the effect of spiritual health on sportsmanship) is as 5.934, showing that spiritual health has a direct and significant effect on sportsmanship. The second hypothesis, i.e. the effect of

spiritual health on aggression is as 6.461, indicating that spiritual health has an adverse and significant effect on aggression. Significance coefficient for the third hypothesis, i.e. aggression on sportsmanship, is 0.999. The content indicates the rejection of the third hypothesis and shows that aggression does not have a significant effect on sportsmanship. After a significant study of research hypotheses, we must examine the severity of the effects. Conversely, 32% of the variations directly explain the sportsmanship. Finally, the obtained standard coefficient of indirect path (0.038) and the Sobel test indicate that the aggression variable does not play a significant mediating role in relation to the effect of spiritual health on sportsmanship.

Conclusion

To sum up, the results of this study showed that spiritual health can affect the sportsmanship and aggression of athletic students, although the effect of aggression on sportsmanship was not confirmed. Therefore, due to the results and the need to improve the dimensions of spiritual health in athletic students, it is recommended that sports instructors and coaches, in addition to observing religious considerations during camps and training programs, try to inspire athletes to observe moral values and spiritual values such as respect, benevolence, chivalry, and encourage humility. Moreover, holding spiritual and religious courses for students and examining sports issues from a religious point of view by experts can be ways to promote spiritual health

in athletic students. Due to research limitations and the need to expand knowledge in this field, it is recommended in future studies to control various factors involved in sports such as age, gender, sports, etc.

Keywords: Aggression, Sportsmanship, Spiritual Health, Athletes Students

References

1. Abolghasemi, M. (2012). The concept of spiritual health and its scope in religious attitudes. *Journal of Medical Ethics*, 6 (20), 45-68. In Persian
2. Albouza, Y., d'Arripe-Longueville, F., & Corrion, K. (2017). Role of resistive self-regulatory efficacy and moral disengagement in the relationship between values and aggressiveness in athletes. *International Journal of Behavioral Research and Psychology*, 5, 209-217.
3. Alorani, O. I., & Alradaydeh, M. F. (2017). Depression, aggression and spiritual well-being among the university students in Jordan. *European Scientific Journal*, 13(2), 269-280.
4. Bai, M., & Dixon, J.K. (2014). Exploratory factor analysis of the 12-item functional assessment of chronic illness therapy-spiritual well-being scale in people newly diagnosed with advanced cancer. *Journal of nursing measurement*, 22(3), 404-420.
5. Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The aggression questionnaire. *Journal of personality and social psychology*, 63(3), 452.
6. Fuselier, D. (2004). *Self-care among psychology graduate students and psychologists: Implications for physical, mental, and spiritual well-being*, Doctoral dissertation: University of Northern Colorado.
7. Karimi, J., & Mohammadi, M. (2017). The relationship between spiritual intelligence and aggression among elite wrestlers in Hamadan Province of Iran. *Journal of religion and health*, 59(1), 614-622.
8. Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The lancet*, 360(9339), 1083-1088.
9. Vallerand, R. J., Brière, N. M., Blanchard, C., & Provencher, P. (1997). Development and validation of the multidimensional sportspersonship orientations scale. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 19, 197-206

تأثیر سلامت معنوی بر منش ورزشی دانشجویان ورزشکار با تأکید بر نقش میانجی پرخاشگری

حمیدرضا صفری جعفرلو^۱، مهدی بشیری^۲، و محمدعلی رحمانیان کوشکی^۳

۱. استادیار گروه علوم ورزشی دانشگاه چهرم

۲. استادیار گروه علوم ورزشی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان (نویسنده مسئول)

۳. دانشجوی دکتری، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی

چکیده

هدف از انجام این پژوهش تعیین اثر سلامت معنوی بر منش ورزشی با توجه به نقش میانجی پرخاشگری در دانشجویان ورزشکار بود. تحقیق حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های شهرستان چهرم بود. ۱۴۸ نفر طبق جدول مورگان و با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی-طبقه‌ای به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های سلامت معنوی الیسون و پالوتزین (۱۹۸۲)، منش ورزشی والراند و همکاران (۱۹۹۷) و پرخاشگری باس و هری (۱۹۹۲) استفاده شد. برازش و آزمون فرضیه‌ها با استفاده از الگوهای ساختاری، از روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم افزار اسمارت پی ال اس انجام شد. نتایج حاصل نشان دهنده همبستگی مثبت و معنادار بین سلامت معنوی با منش ورزشی ورزشکاران و در مقابل همبستگی منفی و معناداری بین سلامت معنوی و پرخاشگری ورزشکاران بود. اگر چه نقش میانجی پرخاشگری در مدل پژوهش مورد تأیید قرار نگرفت. بنابراین پیشنهاد می‌شود جهت ارتقاء منش ورزشی و دوری از پرخاشگری، به ابعاد سلامت معنوی دانشجویان توجه بیشتری شود.

تاریخ دریافت:

۱۳۹۸/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش:

۱۳۹۹/۰۲/۳۰

واژگان کلیدی:

منش ورزشی،
پرخاشگری،
سلامت معنوی،
دانشجویان
ورزشکار

مقدمه

(۲۰۱۲). سلامت معنوی به معنای دارا بودن احساس مقبولیت و درک مثبت از ارتباط دوطرفه با یک نیروی ماورایی و برتر است که باعث ایجاد آرامش و سکون قلبی می‌شود (ابوالقاسمی، ۲۰۱۲). سلامت معنوی به انسان، هویت، کمال، رضایت، زیبایی، عشق، احترام، نگرش مثبت، هماهنگی درونی، هدف و جهت می‌بخشد که در نهایت با ایجاد نشاط درونی و کاهش تنش‌ها، به همه جنبه‌های سلامت و تندرستی می‌تواند کمک کند

سلامت دارای ابعاد مختلفی است که سلامت معنوی از جمله جدیدترین ابعاد آن شناخته شده است (کونینگ،

1. Email: hamidsafari83@yahoo.com

2. Email: bashiri@azaruniv.ac.ir

3. Email: hadi.r988@yahoo.com

مطالعات، معنویات و اعتقاد به باورهای مذهبی را در کنترل پرخاشگری و خشونت، مؤثر می‌دانند (نوربخش و مولوی، ۲۰۱۷). داتکوا^۶ و همکاران (۲۰۱۷) اعتقاد دارند سلامت معنوی نوجوانان می‌تواند رفتارهای پرخاشگرانه و قلدرمابانه آنها را کاهش دهد. لیچ، برمان و اوبانک^۷ (۲۰۰۸) به این نتیجه رسیدند سطح بالاتری از معنویت با سطح پایین‌تری از پرخاشگری همراه است. هرچند وبر و کوریوس^۸ (۲۰۱۱) ارتباط معناداری بین این دو متغیر مشاهده نمودند. مطالعاتی که در بین دانشجویان صورت گرفته است نیز نتایج متفاوتی در این رابطه ارائه می‌دهد. موسوی مقدم، ارجمندی و ستاری (۲۰۱۵) سلامت معنوی و پرخاشگری را در بین دانشجویان دختر و پسر بررسی و تفاوت معناداری مشاهده کردند. بلوچی، ابادری و میرزایی (۲۰۱۸) نیز ارتباط معنادار و منفی بین هوش معنوی و پرخاشگری در بین دانشجویان یافتند.

در این میان ورزش یکی از حوزه‌هایی است که آستن بسیاری از رفتارهای پرخاشگرانه می‌تواند باشد. پرخاشگری در ورزش به شرایط ورزشکار اشاره دارد که خارج از قواعد بازی، به صورت عمدی برای صدمات کلامی یا جسمی یا صدمه زدن به حریف، رفتار کند (الابوزا، داریپ و کوریون^۹؛ ۲۰۱۷). نظریه‌های پرخاشگری طی دهه‌های گذشته از طیف گسترده‌ای از دیدگاه‌های اجتماعی و روان‌شناختی پدید آمده است. برخی از مطالعات اعتقاد دارند ورزش می‌تواند باعث کاهش تنش‌های روانی از جمله پرخاشگری شود (هاروورد، لاییدور و واسفسکی^{۱۰}؛ ۲۰۱۷؛ موتز و بایور^{۱۱}

(ولاسکو گونزالس و ریوکس^{۱۲}؛ ۲۰۱۴). این نوع سلامت دو بُعد مجزا دارد که شامل سلامت دینی و سلامت وجودی است که در آن سلامت دینی مربوط به درک شخص از ارتباط او با خدا و قدرت برتر است و سلامت وجودی به چگونگی سازگاری فرد با جامعه و محیط اطراف اشاره دارد و شامل هدف زندگی، تجارب مثبت و منفی و رضایت از زندگی است (بای و دیکسون^{۱۳}؛ ۲۰۱۴). برخی مطالعات نشان داده‌اند محرومیت از سلامت معنوی باعث عملکرد بد ابعاد بیولوژیکی، اجتماعی و عدم توانایی در دستیابی به حداکثر ظرفیت جسمی و روحی می‌شود (حسینی، ترکانی و توکلی^{۱۴}؛ ۲۰۱۳). ارزش‌های اخلاقی مهم ادیان شامل کمک و مراقبت از افراد ضعیف، انجام کار نیکو و خودداری از رفتارهای ناپسند اهرم بسیار قدرتمندی در اذهان افراد معتقد، از ارتباطشان با دیگران، ایجاد می‌کند تا کلیت رفتارهایشان بر اساس این اصول پایه ریزی شود و این اصول مبنایی برای ایجاد دوستی، آرامش و سلامت روانی ایجاد می‌کند (الاورانی و الریدایدی^{۱۵}؛ ۲۰۱۷).

سلامت معنوی بر بسیاری از متغیرهای روان‌شناختی می‌تواند تأثیرگذار باشد (فوسیلر^{۱۶}؛ ۲۰۰۴). یکی از مهمترین آنها، دوری از پرخاشگری و رفتارهای خشونت آمیز است (الاورانی و الریدایدی، ۲۰۱۷؛ کریمی و محمدی، ۲۰۱۷) سازمان بهداشت جهانی در یک نگاه کلی، خشونت و پرخاشگری را استفاده آگاهانه از قدرت بدنی و یا تهدید کلامی می‌داند که می‌تواند سلامت جسمانی و یا روانی طرفین را به خطر اندازد (کروگ، مرسی و دهلیبرگ^{۱۷}؛ ۲۰۱۲). بسیاری از

8. Weber & Kurpius
9. Albouza, d'Arripe-Longueville, & Corrion
10. Harwood, A., Lavidor, M., & Rassovsky
11. Mutz, & Baur

1. Velasco-Gonzalez & Rioux
2. Bai & Dixon
3. Alorani & Alradaydeh
4. Fuselier
5. Krug., Mercy & Dahlberg
6. Dutkova
7. Leach, Berman, M. E., & Eubanks, L

می‌گردد (کاووسانو و رابرتز؛ ۲۰۰۱) ولیکن لیمیر، رابرتز و اوموندسن^۷ (۲۰۰۲) معتقدند برخی مواقع ورزشکاران در شرایطی قرار می‌گیرند که منجر به بروز رفتارهای غیراخلاقی همانند پرخاشگری، خشونت و تجاوز می‌شود. متأسفانه بعضاً این رفتارها در میان جامعه ورزشی مانند ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاچیان و رسانه‌های گروهی به چشم می‌خورد و به نوعی نشانه‌ای از دست رفتن روحیه و منش ورزشی است (میلر و جارمان^۸، ۱۹۸۸). دوستی و فرزانه (۲۰۱۲) نیز کم‌رنگ شدن معنویات و مشکلات اخلاقی در بین ورزشکاران را یکی از مهمترین چالش‌های ورزش مازندران در نظر می‌گیرند.

منش ورزشی^۹ عبارتی است که در حیطه اخلاق ورزشی جای می‌گیرد و اشاره به رفتارهای اخلاقی و اجتماعی ورزشکاران در ورزش دارد (تربشور، رابرت و استاندیج^{۱۰}؛ ۱۹۹۸). این مفهوم اشاره به دستورالعمل‌هایی دارد که تا حدودی نانوشته است ولی رعایت آنها از طرف ورزشکار می‌تواند محیط ورزشی را خوشایندتر و فلسفه واقعی ورزش را به همگان نشان می‌دهد (یورگینو و مدینا^{۱۱}؛ ۲۰۲۰). یکی از مهمترین دیدگاه‌ها در مورد منش ورزشی ابعاد پنج‌گانه است که توسط والراند، بریر، بلانچارد و پرونچر^{۱۱} (۱۹۹۷) معرفی شد. مطابق این دیدگاه اجتماعی و روان‌شناختی، منش ورزشی در پنج بعد عملیاتی می‌شود: الف) احترام به آداب اجتماعی در ورزش، مانند دست دادن با حریفان بعد از مسابقه، تصدیق عملکرد خوب حریفان و همچنین برنده و بازنده خوب بودن؛ ب) احترام به قوانین و داوران که منعکس کننده همراهی و علاقه بازیکن به پیروی از قوانین ورزشی و پیروی از تصمیمات اتخاذ شده توسط داوران، حتی در صورت عدم توافق است؛ ج) تعهد کامل به

ولی عکس این قضیه نیز در برخی مطالعات، به خاطر شرایط رقابتی و استرس‌زای آن، مورد تأیید قرار گرفته است (ماکسول، ویسک و مورز^۱؛ ۲۰۱۸؛ اوبرین^۲ و همکاران، ۲۰۱۸). پرخاشگری در ورزش یکی از عوامل مهم در خدشه‌دار شدن ماهیت مثبت ورزش و تحت الشعاع قرار گرفتن فلسفه سلامتی آن است (کریمی و محمدی، ۲۰۱۷). ورزش خصوصاً در سطح رقابتی خود می‌تواند عامل بسیاری از چالش‌های اخلاقی از جمله پرخاشگری شود (فیلس، کولین و کومستوک^۳؛ ۲۰۱۰). موضوع پرخاشگری در ورزش به یکی از دغدغه‌های اصلی روان‌شناسان ورزش تبدیل شده است (الایوزا و همکاران، ۲۰۱۷). رفتارهای تهاجمی، درگیری‌های لفظی و واژه‌های رکیک در بین تماشاگران، ورزشکاران و حتی مسئولان ورزشی مثال ساده‌ای از پرخاشگری است که در صحنه‌های ورزشی رخ می‌دهد. این رفتارها در طولانی مدت اگر به صورت مداوم تکرار شود می‌تواند تأثیر خود را در حوزه‌های دیگر زندگی مانند خانواده، شغل و دوستان نیز بگذارد (کیلیمزاک، پودستواسکی و دوبوسز^۴؛ ۲۰۱۴). کریمی و محمدی (۲۰۱۷) گزارش کردند سطوح بالای معنویات در بین کشتی‌گیران باعث کاهش پرخاشگری در بین آنها می‌شود. همچنین کویینگ (۲۰۱۲) اعتقاد دارد سلامت معنوی می‌تواند بسیاری از رفتارهای اخلاقی را در ورزش اصلاح و باعث کاهش استرس شود. در جامعه‌ای که فرهنگ خشونت و پرخاشگری امری رایج باشد، زمینه‌های آن را در بسیاری از پدیده‌های اجتماعی، از جمله ورزش، آشکار می‌شود (محسنی، ۲۰۰۹). با وجود این که باور عمومی بر این است که ورزش موجب ارتقاء شخصیت و اخلاق افراد

7. Miller & Jarman
8. Sportmansi
9. Treasure, Roberts & Standage
10. Burgueño, & Medina-Casaubón
11. Vallerand, Brière, Blanchard & Provencher

1. Maxwell, Visek, & Moores
2. O'Brien
3. Fields, Collins, & Comstock
4. Klimczak, Podstawski, & Dobosz
5. Kavussanu, & Roberts
6. Lemyre, Roberts, & Ommundsen

رفتارهای ضد اخلاقی و عدم رعایت بازی جوانمردانه شوند. نکته قابل توجه دیگر در مورد منش ورزشی این است که برخی مطالعات بیان می‌کنند متغیرهای جمعیت شناختی نمی‌تواند تأثیر چندانی بر میزان منش ورزشی در بین ورزشکاران داشته باشد (پریار و اتودولکینز، ۲۰۰۶؛ رزاقی و همکاران، ۲۰۱۴). با این وجود هنوز در بسیاری از وجوه اخلاقی ورزشکاران از جمله منش ورزشی این مسئله باقی است که آیا تحت تأثیر متغیرهای روان‌شناختی قرار دارد؟ اگر قرار دارد تا چه حد؟ یا به کدام متغیرها؟ یا این که رفتار اخلاقی ورزشکاران تا چه حد می‌تواند بر پرخاشگری و خشونت در ورزش تأثیرگذار باشد؟

سلامت معنوی و پرخاشگری متغیرهایی هستند که با وجود چهارچوب‌های نظری قوی، کمتر در ارتباط با منش ورزشی مورد توجه محققان ورزشی بوده است علی‌رغم جستجوی محققین تنها تحقیق داخلی که در این ارتباط انجام شده مربوط به دانا و همکاران (۲۰۱۸) بود. هر چند این موضوع هم مستقیماً در ارتباط با منش ورزشی نبود، بنابراین وجود خلاء مطالعاتی در این زمینه کاملاً مشخص است و نیاز به پژوهش‌های بیشتر در این زمینه را ضروری می‌سازد. مسأله اصلی این پژوهش افزایش پرخاشگری به عنوان یک متغیر روان‌شناختی و به تبع آن کاهش منش ورزشی به عنوان یک متغیر اخلاقی است که در بین کلیه ورزشکاران از جمله دانشجویان ورزشکار می‌تواند بروز پیدا کند.^۳ دانشجویان به دلیل سبک زندگی خود با بسیاری از متغیرهای روان‌شناختی دسته و پنجه نرم می‌کنند که یکی از آنها می‌تواند پرخاشگری باشد (همدان‌منصور، دوانی، ۲۰۰۸). در دانشجویان ورزشکار این پرخاشگری می‌تواند به کاهش منش

ورزش مانند سطح مشارکت بازیکنان، تأیید ناکامی‌ها و تلاش برای بهبود مهارت‌های خود؛ (د) احترام به رقیب مانند بازتاب علاقه، نگرانی و توجه نسبت به رقیب؛ (ه) رویکرد منفی به ورزش که بیان‌کننده رفتار بازیکن پس از اشتباهات وی است (والراند و همکاران، ۱۹۹۷). با توجه به فلسفه منش ورزشی، به عنوان یک متغیر اجتماعی و روان‌شناسی در ورزش، به نظر می‌رسد سلامت معنوی می‌تواند بر آن تأثیرگذار باشد. از پژوهش‌های نزدیک به این فرضیه، می‌توان به دانا، رفیعی، سبزی و گوزل‌زاده (۲۰۱۸) اشاره کرد که سلامت معنوی را یکی از متغیرهایی می‌دانند که بر اخلاق حرفه‌ای در ورزش تأثیرگذار است. در پژوهش دیگر بریال سلیمانی، شریفی و یعقوب‌زاده (۲۰۱۷) سلامت معنوی را در برطرف کردن نگرانی‌های اخلاقی مؤثر می‌دانند. همچنین فرناندو و چاوهوری^۱ (۲۰۱۰) نیز بیان می‌کنند سلامت معنوی می‌تواند در تغییر و اصلاح گرایش‌های اخلاقی مؤثر باشد. در راستای این پژوهش‌ها باید گفت رعایت منش ورزشی بر جنبه‌های شخصیتی و ارزش‌های اخلاقی استوار است و یکی از جنبه‌های ساختار شخصیت، معنویت افراد است که از لحاظ نظری با شناخت اخلاقی و ادراک اشخاص از موقعیت‌های اخلاقی که در آن قرار دارند، مرتبط است (دانا و همکاران، ۲۰۱۸). برخی از ارزش‌های معنوی مانند احترام، راستی، قدرت‌پذیرش و خیرخواهی (بومر، گراتو، گراواندر و توتل،^۲ ۱۹۸۷) می‌توانند فصل مشترکی با ابعاد منش ورزشی باشند که به ایجاد یک درک مشترک از محیط اخلاقی منجر می‌شوند و بازی جوانمردانه را تحت تأثیر قرار دهند. ابوزا و همکاران (۲۰۱۷) رفتارهای پرخاشگرانه را یکی از مهمترین فاکتورهایی می‌دانند که می‌تواند باعث ایجاد

۳. منظور از منش در این تحقیق کاراکتر نیست بلکه نمره‌ای است که فرد در پرسش‌نامه‌ای که رفتار اخلاقی را می‌سنجد به دست می‌آورد.

4. Hamdan-Mansour & Dawani

1. Fernando & Chowdhury
2. Bommer, Gratto, Gravander & Tuttle

ورزشی منجر شود و روح پهلوانی ورزش را تحت تأثیر قرار دهد. این افراد به عنوان سفیران حال و آینده ورزش در دانشگاه و کشور، نقش بسزایی در ارتقاء فرهنگ جوانمردی و پهلوانی در ورزش خواهند داشت. مطمئناً بی‌تفاوت بودن به بروز رفتارهای غیراخلاقی و پرخاشگرانه در محیط ورزشی، علاوه بر کریه و زشت کردن چهره ورزش، می‌تواند تهدیدی بزرگ برای سلامت روانی، سلامت اجتماعی و حتی در موارد شدید سلامت جسمانی جوانان ورزشکار باشد. در نهایت این عوامل موجب دلسرد شدن و دوری افراد از ورزش و در نتیجه کم‌رنگ‌تر شدن یکی از مهمترین شاخص‌های تضمین‌کننده سلامتی در جامعه می‌شود. با وجود این اهمیت مسئله، مرور پژوهش‌های انجام شده در حیطه متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد که این موضوع در دانشجویان ورزشکار مغفول مانده است. بنابراین با توجه به شکاف تحقیقاتی و ضرورت پرداختن به این موضوع، پژوهش حاضر به بررسی چهار فرضیه اصلی تحقیق می‌پردازد که عبارتند از:

فرضیه اول: سلامت معنوی با منش ورزشی دانشجویان ورزشکار ارتباط دارد.
فرضیه دوم: سلامت معنوی با پرخاشگری دانشجویان ورزشکار ارتباط دارد.
فرضیه سوم: پرخاشگری با منش ورزشی دانشجویان ورزشکار ارتباط دارد.
فرضیه چهارم: سلامت معنوی با منش ورزشی دانشجویان ورزشکار با توجه به نقش میانجی پرخاشگری ارتباط دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کاربردی بود و به روش توصیفی-همبستگی با رویکرد مبتنی بر مدل‌سازی معادلات

ساختاری انجام شد. داده‌های آن با استفاده از پرسش‌نامه و به صورت میدانی جمع‌آوری شد.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های شهرستان جهرم در سال ۱۳۹۷ بود که در تیم‌های ورزشی دانشگاه‌ها عضویت داشتند. تعداد آنها با توجه به آمار اداره تربیت بدنی دانشگاه‌ها جمعاً حدود ۲۵۰ نفر بود و بر اساس جدول مورگان ۱۴۸ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. روش نمونه‌گیری با توجه به تعداد دانشجویان در هر دانشگاه تصادفی-طبقه‌ای بود. بدین صورت که به نسبت تعداد دانشجویان ورزشکار در هر دانشگاه تعداد نمونه آماری انتخاب شد. در جمع‌آوری داده‌ها ضمن رعایت اصول اخلاق در پژوهش، پژوهشگر و همکاران وی پس از کسب مجوزهای لازم از دانشگاه‌ها، پرسش‌نامه‌ها را توزیع نمودند. پس از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها و بررسی آنها، مواردی که مخدوش بودند کنار گذاشته شدند. در نهایت ۱۴۰ پرسش‌نامه بدون نقص و ایراد، تجزیه و تحلیل شدند.

ابزار و شیوه جمع‌آوری داده‌ها

در پژوهش حاضر، برای سنجش سلامت معنوی از پرسش‌نامه ۲۰ سؤالی الیسون و پالوتزیان^(۱۹۸۲) استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای دو بعد سلامت مذهبی (۱۰ گویه) و سلامت وجودی (۱۰ گویه) بود. نمره سلامت معنوی، جمع این دو زیر گروه است که دامنه آن بین ۲۰ تا ۱۰۰ است. پاسخ این سؤالات به صورت لیکرت ۵ گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) دسته‌بندی شده است. سؤالات ۱۶، ۱۳، ۹، ۵، ۲، ۱۸ و ۱ به صورت معکوس نمره گذاری گردید. در این پژوهش از تحلیل عاملی برای محاسبه بارهای عاملی مؤلفه‌های پرسش‌نامه سلامت

معنوی استفاده شد. نتایج نشان داد بار عاملی هر دو مؤلفه سلامت مذهبی و سلامت وجودی بالاتر از ۰/۷ بود و قابل قبول هستند. همچنین در این پژوهش روایی همگرای پرسش‌نامه مذکور توسط معیار AVE برابر ۰/۸۵۰ و پایایی پرسش‌نامه با روش ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۲۶ و با روش پایایی ترکیبی (CR) برابر ۰/۸۴ محاسبه شد. جهت گردآوری اطلاعات مرتبط با منش ورزشی از پرسش‌نامه استاندارد والراند و همکاران (۱۹۹۷) استفاده شد و شامل ۲۵ سؤال پنج گزینه‌ای است. این پرسش‌نامه دارای پنج بعد بود که عبارتند از: رعایت آداب ورزشی (۵ گویه)؛ احترام به قوانین ورزشی (۵ گویه)؛ تعهد ورزشی (۵ گویه)؛ احترام به حریف ورزشی (۵ گویه)؛ و رویکرد منفی به ورزش (۵ گویه). البته سئوالات بعد رویکرد منفی به دلیل مورد تأیید قرار نگرفتن بار عاملی حذف شد و در مدل نهایی، منش ورزشی با چهار بعد بررسی شد. همچنین در این پژوهش از تحلیل عاملی برای محاسبه بارهای عاملی مؤلفه‌های پرسش‌نامه پرخاشگری استفاده شد. نتایج نشان داد بار عاملی هر چهار مؤلفه پرخاشگری بدنی، پرخاشگری کلامی، خشم و خصومت بالاتر از ۰/۷ بود و قابل قبول هستند. همچنین در این پژوهش روایی همگرای پرسش‌نامه مذکور توسط معیار AVE برابر ۰/۶۴۵ و پایایی پرسش‌نامه با روش ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۱۷ و با روش پایایی ترکیبی (CR) برابر ۰/۸۷۹ محاسبه شد. همچنین برای پرخاشگری از پرسش‌نامه باس و پری (۱۹۹۲) استفاده شد (۲۶) که شامل ۲۹ سؤال و چهار مؤلفه پرخاشگری بدنی (۹ گویه)، پرخاشگری کلامی (۵ گویه)، خشم (۷ گویه) و خصومت (۸ گویه) بود. آزمودنی‌ها به هر یک از عبارات در یک طیف ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم پاسخ می‌دادند. دو عبارت ۹ و ۱۶ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند. در این پژوهش از تحلیل عاملی برای

محاسبه بارهای عاملی مؤلفه‌های پرسش‌نامه استفاده شد. نتایج نشان داد بار عاملی مؤلفه عدم رویکرد منفی در مدل اولیه پایین‌تر از ۰/۶ بود. لذا این مؤلفه از مدل حذف شد. در مدل اصلاح شده بارهای عاملی چهار مؤلفه باقی مانده رعایت آداب، احترام به قوانین، تعهد به ورزش و احترام به حریف بالاتر از ۰/۷ بود و قابل قبول هستند. همچنین در این پژوهش روایی همگرای پرسش‌نامه مذکور توسط معیار AVE برابر ۰/۶۳۰ و پایایی پرسش‌نامه با روش ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۰۲ و با روش پایایی ترکیبی (CR) برابر ۰/۸۷۱ محاسبه شد. در این پژوهش روایی صوری و محتوایی هر سه پرسش‌نامه توسط هشت نفر از اساتید مدیریت ورزشی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. برای برازش و آزمودن فرضیه‌ها با استفاده از الگوهای ساختاری، از روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم افزار اسمارت پی‌ال‌اس^۲ استفاده شد.

روش پردازش داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی در قالب میانگین و انحراف استاندارد و همچنین برای برازش و آزمودن فرضیه‌ها با استفاده از الگوهای ساختاری، از روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم افزار اسمارت پی‌ال‌اس استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد بیشترین فراوانی جنسیت مربوط به گروه مردان با ۶۴/۲۹ درصد است. بیشترین سابقه ورزشی، مربوط به ورزشکاران با سابقه ۲-۳ سال و با ۲۶/۴ درصد است. ورزشکاران با طبقه سنی ۳۰-۲۱ سال با ۷۶/۴ درصد، بیشترین درصد فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند (جدول ۱). توزیع

فراوانی رشته‌های ورزشی شرکت‌کنندگان در تحقیق توصیفی مؤلفه‌های تحقیق در جدول ۳ ذکر شده است. نیز در جدول ۲ اشاره شده است. همچنین شاخص‌های

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان (n=140)

درصد فراوانی	فراوانی	جنسیت
۶۴/۲۹	۹۰	مرد
۳۵/۷۱	۵۰	زن
۱۸/۶	۲۶	۲۰ و کمتر
۷۶/۴	۱۰۷	۲۱-۳۰
۵	۷	۳۱-۴۰
۱۴/۳	۲۰	۱ سال و کمتر
۲۲/۹	۳۲	۱-۲ سال
۲۶/۴	۳۷	۲-۳ سال
۱۵	۲۱	۳-۴ سال
۴/۳	۶	۴-۵ سال
۱۷/۱	۲۴	بیشتر از ۵ سال

جدول ۲- توزیع فراوانی رشته‌های ورزشی شرکت‌کنندگان در تحقیق (n=140)

درصد	تعداد	رشته‌های ورزشی
۲۲/۱۴	۳۱	فوتبال
۱۶/۴۳	۲۳	والیبال
۱۰	۱۴	بسکتبال
۱۱/۴۳	۱۶	هندبال
۵	۷	کبدی
۳/۵۷	۵	شنا
۱۰/۷۱	۱۵	دو و میدانی
۷/۸۶	۱۱	کشتی
۲/۸۶	۴	بدمینتون
۷/۱۴	۱۰	تنیس
۲/۸۶	۴	شطرنج

پژوهش پرداخت (رضازاده و داوری، ۲۰۱۴). بررسی برازش الگو در سه بخش برازش الگوهای اندازه‌گیری، برازش الگوی ساختاری و برازش الگوی کلی صورت گرفت.

برای تحلیل الگوها در روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM)، ابتدا باید به بررسی برازش الگو و سپس آزمودن فرضیه‌های

جدول ۳- شاخص‌های توصیفی مؤلفه‌های تحقیق

مؤلفه‌های تحقیق	میانگین و انحراف معیار
پرخاشگری	۲/۷۰ ± ۰/۴۹
پرخاشگری بدنی	۲/۶۲ ± ۰/۵۷
پرخاشگری کلامی	۲/۷۷ ± ۰/۵۴
خشم	۲/۷۲ ± ۰/۶۸
خصومت	۲/۷۰ ± ۰/۶۶
منش ورزشی	۳/۳۵ ± ۰/۴۵
رعایت آداب	۳/۸۹ ± ۰/۷۰
احترام به قوانین	۳/۹۳ ± ۰/۷۵
تعهد ورزشی	۲/۹۹ ± ۰/۵۶
احترام به حریف	۳/۵۵ ± ۰/۹۳
سلامت معنوی	۳/۵۸ ± ۰/۵۷
سلامت مذهبی	۳/۷۲ ± ۰/۵۱
سلامت وجودی	۳/۴۳ ± ۰/۷۳

برازش‌الگوی اندازه‌گیری

برای بررسی الگوی اندازه‌گیری از دو معیار پایایی و روایی همگرا استفاده شد. برای سنجش پایایی الگو از بارهای عاملی، پایایی ترکیبی (CR) و آلفای کرونباخ استفاده شد. بار عاملی مقدار عددی است که میزان شدت رابطه میان یک متغیر مکنون (سازه) و متغیر آشکار (شاخص) مربوطه را طی فرایند تحلیل مسیر مشخص می‌کند (داوری و رضازاده، ۲۰۱۴). در خصوص بررسی بارهای عاملی شاخص‌ها (جدول ۴) نتایج نشان داد بارهای عاملی مؤلفه عدم رویکرد منفی (مربوط به متغیر منش ورزشی) دارای بار عاملی کمتر از ۰/۷ بودند. لذا این مؤلفه از مدل اولیه حذف شد و مدل دوباره اجرا شد. در مدل نهایی بار عاملی تمام مؤلفه‌های هر سه متغیر مورد بررسی بالاتر از ۰/۷ بود و لذا از اعتبار مناسبی برخوردار هستند.

آلفای کرونباخ معیاری برای سنجش پایایی و سنجش‌های مناسب برای ارزیابی پایداری درونی (سازگاری درونی) محسوب می‌شود. پایداری درونی نشانگر میزان

همبستگی بین یک سازه و شاخص‌های مربوط به آن است (رضازاده و داوری، ۲۰۱۴). پایایی ترکیبی به عنوان معیار مدرن‌تری نسبت به آلفای کرونباخ در تحلیل PLS است و برتری آن نسبت به آلفای کرونباخ در این است که پایایی سازه‌ها، نه به صورت مطلق، بلکه با توجه به همبستگی سازه‌هایشان با یکدیگر محاسبه می‌گردد. با توجه به جدول ۵ مشخص می‌شود کلیه مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرهای مکنون دارای مقدار مناسبی است، پس می‌توان مناسب بودن وضعیت پایایی مدل اندازه‌گیری را تأیید کرد.

معیار دوم از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی میزان همبستگی هر سازه با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد. معیار AVE نشان‌دهنده میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر سازه با شاخص‌های خود است (باراکلی^۱ و همکاران، ۱۹۹۵؛ به نقل از شیروانی و اسمعیلی، ۲۰۱۹). با توجه به جدول ۵ مقادیر AVE متغیرهای مکنون بیشتر از ۰/۵ بود و در نتیجه دارای روایی همگرای بالایی هستند (فورنل و لارکر، ۱۹۸۱، به نقل از شیخعلیزاده و

1. Barclay

2. Fornell and Larcker

بشیری، ۲۰۲۰). به عبارت دیگر همبستگی بالایی بین های اندازه‌گیری از برازش بالاتری برخوردارند و مناسب هر سازه با شاخص‌های خود وجود دارد و در نتیجه مدل بودن برازش مدل‌های اندازه‌گیری تأیید می‌شود.

جدول ۴- سنجش پایایی مدل از طریق بارهای عاملی

متغیرها	شاخص‌ها	بار عاملی
سلامت معنوی	سلامت مذهبی	۰/۹۴۱
	سلامت وجودی	۰/۹۰۳
	پرخاشگری بدنی	۰/۸۳۱
پرخاشگری	پرخاشگری کلامی	۰/۷۸۱
	خشم	۰/۷۹۶
	خصومت	۰/۸۰۴
منش ورزشی	رعایت آداب	۰/۸۱۴
	احترام به قوانین	۰/۷۴۹
	تعهد به ورزش	۰/۷۳۴
	احترام به حریف	۰/۸۷۰

جدول ۵- سنجش پایایی مدل از طریق آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی

متغیرهای پنهان (مکنون)	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > 0.7)	پایایی ترکیبی (CR > 0.7)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > 0.5)
سلامت معنوی	۰/۸۲۶	۰/۹۱۹	۰/۸۵۰
پرخاشگری	۰/۸۱۷	۰/۸۷۹	۰/۶۴۵
منش ورزشی	۰/۸۰۲	۰/۸۷۱	۰/۶۳۰

برازش مدل ساختاری

می‌گذارد. Q^2 معیاری است که قدرت پیش بینی مدل را مشخص می‌کند (رضازاده و داوری، ۲۰۱۴). مطابق با جدول ۶ مقادیر R^2 برای سازه‌های درون‌زای پژوهش محاسبه شده است. هر چه مقادیر R^2 مربوط به سازه‌های درون‌زای مدل بیشتر باشد، نشان از برازش بهتر الگو است. با توجه به نتایج جدول ۶، می‌توان گفت برازش متوسط مدل ساختاری پژوهش تأیید می‌شود.

برای بررسی برازش مدل ساختاری با روش PLS در پژوهش از ضرایب R Square یا R^2 و معیار Q^2 استفاده می‌شود. R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش‌های اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری به کار می‌رود و نشان از تأثیری دارد که متغیر برون‌زا بر متغیر درون‌زا (ملاک)

جدول ۶- ضرایب R^2 و Q^2 متغیرهای درون‌زا

متغیرهای درون‌زا	ضریب تعیین (R^2)	ضریب قدرت پیش‌بینی (Q^2)
پرخاشگری	۰/۲۷۲	۰/۱۹۸
منش ورزشی	۰/۳۲۵	۰/۲۲۸

برازش مدل کلی

پس از بررسی برازش بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل، برازش کلی مدل از طریق معیار GOF به دست می‌آید (تننهاوس^۱ و همکاران، ۲۰۰۴). این معیار از طریق رابطه زیر محاسبه می‌گردد.

$$GOF = \sqrt{\text{communalities} \times R^2}$$

با توجه به این که سه مقدار ضعیف (۰/۰۱)، متوسط (۰/۲۵) و قوی (۰/۳۶) برای GOF معرفی شده است (وتزل^۲ و همکاران، ۲۰۰۹؛ به نقل از رمضانیان، ممبینی و مرادی، ۲۰۱۵)، حاصل شدن مقدار ۰/۲۵۲ برای GOF نشان از برازش متوسط مدل کلی پژوهش است.

آزمون فرضیه‌های پژوهش در مدل ارائه شده

الگوریتم تحلیل داده‌ها در روش PLS نشان می‌دهد پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، مدل ساختاری و مدل کلی، می‌توان به بررسی و آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخت و به یافته‌های پژوهش رسید. هنگامی که مقادیر ضریب مسیر (t) در بازه بیشتر از |۱/۹۶| باشد، نشان دهنده معنادار بودن عامل مربوط و متعاقباً تأیید فرضیه پژوهش است (وینزی^۳ و همکاران، ۲۰۱۰، به نقل از شیخعلیزاده و بشیری، ۲۰۲۰). با توجه به مقدار ضریب معناداری به دست آمده برای مسیرهای بین متغیرها، چهار فرضیه مدل تأیید می‌شود. مقدار ضریب معناداری فرضیه اول (تأثیر سلامت معنوی بر

منش ورزشی) برابر ۵/۹۳۴ به دست آمده و نشان می‌دهد سلامت معنوی بر منش ورزشی تأثیر مستقیم و معناداری دارد. فرضیه دوم (تأثیر سلامت معنوی بر پرخاشگری برابر ۶/۴۶۱ به دست آمده و نشان می‌دهد سلامت معنوی بر پرخاشگری تأثیر معکوس و معناداری دارد. مقدار ضریب معناداری برای فرضیه سوم (پرخاشگری بر منش ورزشی) برابر ۰/۹۹۹ است (شکل ۲). این مطلب حاکی از رد فرضیه سوم است و نشان می‌دهد پرخاشگری بر منش ورزشی تأثیر معناداری ندارد. بعد از بررسی معناداری فرضیه‌های پژوهش باید شدت تأثیرات را بررسی کنیم. با توجه به ضرایب تعیین، سلامت معنوی به میزان ۲۷ درصد از تغییرات متغیر پرخاشگری به طور معکوس و به اندازه ۳۲ درصد از تغییرات متغیر منش ورزشی را به طور مستقیم تبیین می‌کند (شکل ۱).

برای تحلیل میانجی‌گری متغیر پرخاشگری در رابطه میان سلامت معنوی و منش ورزشی از آزمون سوبل^۴ استفاده شد (جدول ۵). با توجه به نتایج جدول ۶ مشخص می‌شود میزان ضریب استاندارد میان سلامت معنوی بر منش ورزشی برابر ۰/۴۲۹ با میزان آماره t برابر ۵/۹۳۴ است. برای بررسی اثرگذاری سلامت معنوی بر منش ورزشی از طریق متغیر میانجی پرخاشگری با استفاده از آزمون سوبل مقدار آماره برابر ۰/۰۳۸ به دست آمد و میزان ضریب استاندارد مسیر غیرمستقیم برابر ۰/۹۸۹ و اثر کل ۰/۴۶۷ است. مقدار به دست آمده ضریب استاندارد مسیر غیرمستقیم (۰/۰۳۸) و میزان آماره سوبل نشان

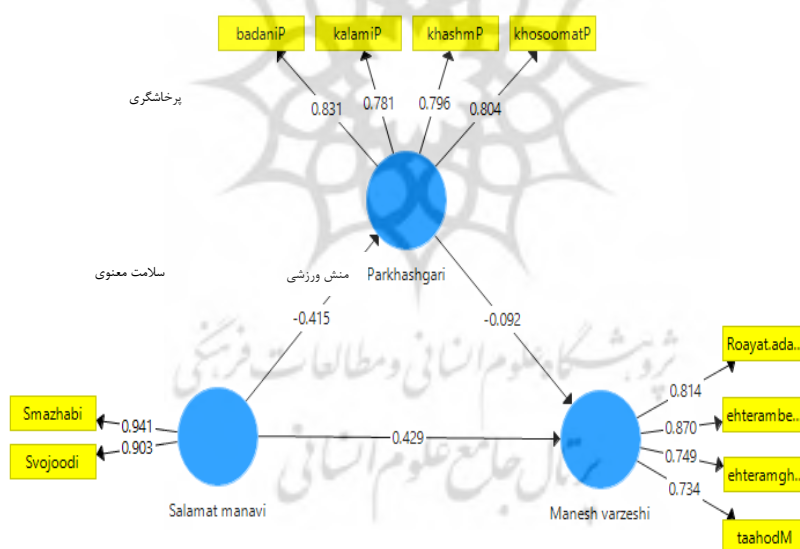
3. Vinzi
4. Sobel Test

1. Tenenhaus
2. Wetzels

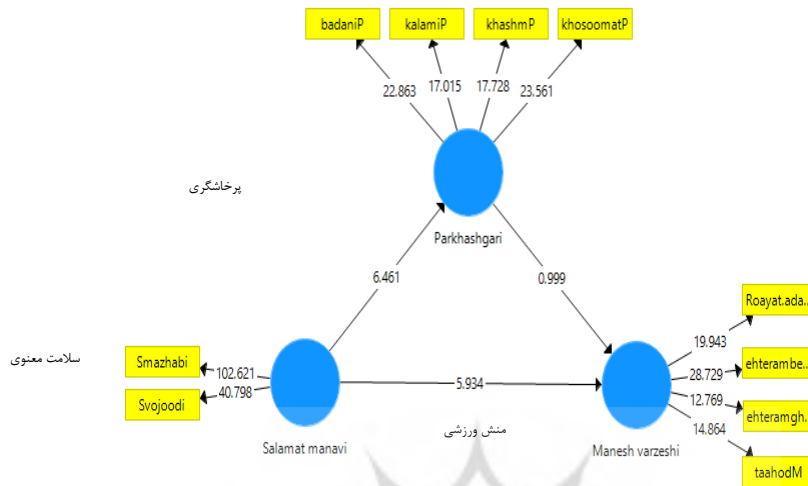
دهنده این موضوع است که متغیر پرخاشگری نقش منش ورزشی، لحاظ نمی‌نماید. میانجی معناداری را در ارتباط با تأثیر سلامت معنوی بر

جدول ۷- بررسی نقش متغیر میانجی به روش آزمون سوایل

فرضیه	جهت مسیر	ضریب استاندارد	مقدار تی	آماره آزمون سوایل	تأثیر غیرمستقیم	نتیجه
سلامت معنوی بر منش ورزشی از طریق پرخاشگری	سلامت معنوی بر منش ورزشی	۰/۴۲۹	۵/۹۳۴	۰/۰۳۸	۰/۹۸۹	رد
پرخاشگری منش ورزشی	پرخاشگری بر منش ورزشی	-۰/۰۹۲	۰/۹۹۹			

شکل ۱- ضرایب استاندارد شده مسیرهای مدل اصلاح شده

شکل ۲. ضرایب معناداری T-values مدل اصلاح شده

جدول ۸- نتایج تحلیل حداقل مربعات جزئی و آزمون فرضیه‌ها

نتیجه	سطح معناداری	آماره تی	ضریب مسیر استاندارد (β)	فرضیه‌های پژوهش
تأیید	۰/۰۰۰	۵/۹۳۴	۰/۴۲۹	سلامت معنوی ← منش ورزشی
تأیید	۰/۰۰۰	۶/۴۶۱	-۰/۴۱۵	سلامت معنوی ← پرخاشگری
رد	۰/۳۱۸	۰/۹۹۹	-۰/۰۹۲	پرخاشگری ← منش ورزشی
رد	۰/۳۲۳	۰/۹۸۹	۰/۰۳۸	نقش میانجی‌گری پرخاشگری ← منش ورزشی

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر سلامت معنوی بر منش ورزشی با نقش میانجی پرخاشگری ورزشی انجام شد. بر اساس یافته‌های پژوهش مشاهده شد که مؤلفه‌های سلامت معنوی از بار عاملی نسبتاً بالایی برخوردارند. شاید دلیل این امر به سبک زندگی و فرهنگ اسلامی دانشجویان مربوط می‌شود. الاورانی و الریدایدی (۲۰۱۷) همسو با این یافته پژوهش اشاره می‌کند اعتقاد به وجود خدا در شرایط دشوار و توسل به نیروهای معنوی

در هنگام مشکلات از مهمترین ویژگی‌های دانشجویان مسلمان هستند که این مهم باعث ایجاد حس معنوی قوی در آنها می‌شود. در میان مؤلفه‌های پرخاشگری نیز پرخاشگری بدنی بیشترین بار عاملی را در بین مؤلفه‌ها داشت. با توجه به این که در ورزش، حرکات بدنی و تماس فیزیکی زیادی وجود دارد دور از ذهن نیست که امکان خشونت‌های بدنی، به قصد یا بدون قصد، بیشتر باشد که البته موجب آسیب‌های جدی به سلامتی و گاهی معلولیت یا محدودیت در طول عمر می‌شود. البته اگر این

ارتقاء سلامت معنوی را در ایجاد رفتارهای اخلاقی مثبت و دوری از رفتارهای منفی بسیار مؤثر می‌داند. فائورمن^۳ (۲۰۱۴) نیز در پژوهش خود بر روی دانشجویان ورزشکار، به این نتیجه رسید که سطوح بالای ارزش‌های معنوی و فلسفی در بین دانشجویان می‌تواند رفتارهای اخلاقی و سلامت روانی و جسمانی آنها را بهبود دهد. افراد در مواجهه با موقعیت‌های چالش برانگیز غالباً ارزش‌های معنوی را معیار تصمیم‌گیری خود قرار می‌دهند و ارزش‌هایی مانند خیرخواهی، نوع دوستی، صداقت و احترام را در تصمیم‌گیرهای خود دخیل می‌کنند. جیراسک^۴ (۲۰۱۵) همسو با این یافته پژوهش بیان می‌کند غالباً ورزشکاران مذهبی و معتقد به خدا، بهتر می‌توانند چهارچوب رفتاری خود را با قوانین ورزشی تطابق دهند و قانون‌پذیری در بین آنها نسبت به ورزشکاران غیرمذهبی بیشتر است. ایشان دلیل این امر را ادراک عمیق و حس مسئولیت‌پذیری نسبت به یک قدرت ماورایی می‌داند که غالباً در افراد مذهبی شکل می‌گیرد و تعهد آنها را نسبت به رفتارهای مثبت و ارزش‌های انسانی را بیشتر می‌کند. به نظر می‌رسد دانشجویان ورزشکاری که دارای سطوح بالای معنویت فردی هستند در مواجهه با شرایط دشوار در رقابت‌های ورزشی، درک عمیق‌تری از رفتارهای غیراخلاقی دارند و این باعث ایجاد یک سیستم خودتنظیمی آگاهانه برای کنترل این رفتارها می‌شود. حتی برخی مواقع بعد از بروز این رفتارها فرد دچار پشیمانی و عذاب وجدان می‌شود و حتی در برخی شرایط سعی در جبران این رفتار دارد. در این شرایط مریبان می‌توانند با تشویق این رفتارها و ارزش قائل شدن برای آنها باعث احتمال تکرار بیشتر آنها در آینده گردند.

در دیگر یافته پژوهش سلامت معنوی با پرخاشگری و مؤلفه‌های آن ارتباط منفی و معناداری داشت. این بدان

حالت خشونت در ورزش بیش از اندازه باشد، امکان دارد این روحیه به حوزه‌های دیگر زندگی فرد منتقل شود و موجب پرخاشگری فردی دانشجویان گردد. همچنین در بین مؤلفه‌های منش ورزشی نیز احترام به حریف بیشترین بار عاملی را داشته است. شاید به این دلیل باشد که به صورت مستقیم ارتباط معنایی با بازی جوانمردانه دارد. دست دادن با حریف و کمک به او در شرایط دشوار و آسیب دیده از جمله مواردی است که برای ورزشکار ملموس است و غالب آنها سعی به رعایت بازی جوانمردانه در این شرایط را دارند. همان‌طور که در یافته‌ها اشاره شد، هدف پژوهش حاضر با طرح سه فرضیه اصلی مورد بررسی قرار گرفت که در ادامه به مهمترین آنها و همچنین بحث در مورد آنها پرداخته خواهد شد.

در فرضیه اول نتایج نشان داد سلامت معنوی بر منش ورزشی دانشجویان ورزشکار، تأثیر مستقیم و معناداری وجود دارد. در واقع با توجه یافته‌های فرضیه اول در جدول ۸ ($\beta = 0/429$)، با افزایش سلامت معنوی در بین دانشجویان ورزشکار، منش ورزشی آنها افزایش می‌یابد. توجه به این نکته ضروری است که یکی از مؤلفه‌های مهم در بروز رفتارهای اخلاقی، ادراکات و باورهای فرد است که بسته به ادراک او از محیط باعث بروز یک رفتار می‌شود. ولاسکیوز^۱ (۲۰۰۳) معنویت را یکی از کلیدهای اصلی رفتارهای اخلاقی می‌داند و اعتقاد دارد معنویت با ایجاد حس پذیرش و احترام بیشتر می‌تواند در جهت بهبود رفتارهای اخلاقی نقش داشته باشد. همسو با این پژوهش، کویینگ^۲ (۲۰۱۲) در مدل خود با موضوع تأثیر سلامت معنوی بر رفتارهای اخلاقی، بیان کرد که بسیاری از رفتارهای اخلاقی مانند روابط اجتماعی، عدالت و احترام می‌تواند از طریق سلامت معنوی افراد تسهیل شود. همچنین بایور و اینگرسول^۲ (۲۰۰۴) نیز

3. Feuerman
4. Jirásek

1. Velasquez
2. Ingersoll & Bauer

معنی است که با افزایش سلامت معنوی، پرخاشگری در بین دانشجویان ورزشکار کاهش می‌یابد. این یافته پژوهش با یافته‌های لیچ و همکاران (۲۰۰۸) و کارلوزی^۱ و همکاران (۲۰۱۰) که نشان دادند معنویت می‌تواند نقش مهمی در کاهش پرخاشگری نوجوانان داشته باشد همسو بود. نوربخش و مولوی (۲۰۱۷) نیز به این نتیجه رسیدند معنویات و اعتقادات مذهبی می‌تواند باعث کاهش در میزان خشونت دانشجویان گردد. نظر به تأکید زیادی که باورهای مذهبی به کنترل خشم و خشونت دارند می‌توان این‌گونه استدلال کرد که دانشجویان مذهبی بیشتر بر کنترل خشم خود ممارست دارند و این می‌تواند برای زندگی شخصی آنها نیز مؤثر باشد. وجود حس معنوی باعث می‌شود فرد همیشه احساس کند یک نیروی برتر یاری دهنده او در پیروزی‌ها و مصلحت‌اندیشی او در شکست‌هاست که این امر تا حد زیادی می‌تواند بر رفتارها و کلام پرخاشگرانه تأثیر بگذارد و تعادل رفتاری در موقعیت‌های دشوار را در فرد نهادینه کند (لیچ و همکاران، ۲۰۰۸). همچنین ورزشکاری که از سطوح معنوی بالاتری برخوردار است در رویارویی با موقعیت پرخاشگرانه، غالباً سطح تحمل بیشتر و سلامت روانی بالاتری دارد که این مهم باعث می‌شود فرد کمتر پرخاشگری از خود بروز دهد (الاورانی و الیریدادی، ۲۰۱۷). موبرگ^۲ (۲۰۰۲) بیان می‌کند سلامت معنوی فراتر از محیط مادی، احتمال ایجاد یک هدف واقعی برای زندگی، تکیه بر منابع درونی و احساس انسجام و ارتباط درون شخصی را بیشتر می‌کند که این امر آرامش را در افراد نهادینه می‌کند و باعث می‌شود نسبت به عوامل ایجاد کننده پرخاشگری برخورد ملایم‌تری در افراد ایجاد شود. همچنین ترس از مجازات یکی از مهمترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر ممانعت از رفتارهای پرخاشگرانه در ورزش است. به نظر می‌رسد افرادی که معنویات بالایی دارند به نوعی درگیر مجازات درونی

می‌شوند و همین مجازات نوعی کنترل قبل از عمل برای افراد ایجاد می‌کند که آنها را نسبت به رفتار پرخاشگرانه بی‌میل می‌کند (الاورانی و الیریدادی، ۲۰۱۷). بنابراین، سلامت معنوی دانشجویان را ترغیب می‌کند که آرامش بیشتری داشته باشند و همچنین به آنها امکان بخشش و دلسوزی بیشتری می‌دهد. این ممکن است باعث شود که احساسات منفی مانند عصبانیت و خصومت را رها کند و منجر به کاهش سطح پرخاشگری شود.

فرضیه سوم در مورد تأثیر پرخاشگری بر منش ورزشی بود که مورد تأیید قرار نگرفت. هر چند تحقیقی که دقیقاً این موضوع را بررسی کند وجود نداشت ولیکن در تحقیقات نزدیک به این فرضیه، این یافته تحقیق با یافته های البوزا و همکاران (۲۰۱۷) همسو نبود. آنها نشان دادند پرخاشگری و ناکارآمدی در کنترل شخصی، می‌تواند به بروز رفتارهای غیر اخلاقی ورزشکاران نخبه منجر شود. باید در نظر داشت که منش ورزشی، بیشتر تأکید به رفتارهایی دارد که انجام آنها نشان از منش پهلوانی فرد دارد و عدم انجام آنها شامل جریمه نمی‌شود. بنابراین شاید این دلیلی بر این باشد که دانشجویان در زمان پرخاشگری، منش ورزشی بیش از حد توقع را از خود نشان نمی‌دهند. همچنین بر اساس یافته های توصیفی حدود ۸۳ درصد از دانشجویان از سابقه ورزشی کمتر از پنج سال برخوردارند و شاید این دلیل دیگری است که هنوز تجربه و آگاهی لازم برای تثبیت منش ورزشی، حتی هنگام خشونت، در ایشان نهادینه نشده است. نیاز به آموزش از طریق مربیان در کنار کسب تجربه در بازی‌های مختلف می‌تواند در این موضوع یاری‌گر دانشجویان باشد.

در فرضیه چهارم، نتایج نشان داد سلامت معنوی با میانجی پرخاشگری بر منش ورزشی تأثیر ندارد. این

1. Carlozzi

2. Moberg

در مجموع نتایج این پژوهش نشان داد سلامت معنوی می‌تواند بر منش ورزشی و پرخاشگری دانشجویان ورزشکار مؤثر باشد. هر چند تأثیر پرخاشگری بر منش ورزشی تأیید نشد. بنابراین با توجه به نتایج و لزوم ارتقاء ابعاد سلامت معنوی در دانشجویان ورزشکار، به مربیان ورزشی پیشنهاد می‌شود علاوه بر رعایت ملاحظات مذهبی در خلال اردوها و برنامه‌های تمرینی، سعی کنند ورزشکاران را به رعایت شعونات اخلاقی و ارزش‌های معنوی مانند احترام، خیرخواهی، جوانمردی و تواضع تشویق کنند. همچنین برگزاری دوره‌های معرفتی برای دانشجویان و بررسی مسائل ورزشی از دیدگاه مذهبی توسط کارشناسان این امر نیز می‌تواند راهگشای ارتقاء سلامت معنوی در دانشجویان ورزشکار باشد. با توجه به پژوهش‌های محدود در مورد متغیرهای پژوهش و لزوم گسترش دانش در این زمینه پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده با کنترل عوامل مختلف درگیر در ورزش مانند رده‌های سنی، جنسیت، رشته‌های ورزشی و ... متغیرهای مختلف مرتبط با موضوع پژوهش مورد بررسی قرار گیرد.

یافته پژوهش با یافته‌های لوسیدی^۱ و همکاران (۲۰۱۷)، ویسک^۲ و همکاران (۲۰۱۰)، رود^۳ (۲۰۱۷) همسو نیست. از دلایل ناهمسوئی نتایج پژوهش می‌توان به مجزا بودن پرخاشگری در زندگی عادی و ورزش اشاره کرد. دانشجویان شاید در زندگی روزمره خود احساس پرخاشگری زیادی داشته باشند ولی بسیاری از این پرخاشگری‌ها را در ورزش، موجه و کم اهمیت می‌دانند. این در حالی است که رود (۲۰۱۷) اشاره می‌کند رعایت منش ورزشی و بازی جوانمردانه در ورزش علاوه بر کاهش پرخاشگری در بین خود ورزشکاران، باعث کاهش پرخاشگری در تماشاگران نیز می‌شود. البته علاوه بر منش ورزشی برخی مؤلفه‌های دیگر نیز می‌تواند بر میزان پرخاشگری تأثیرگذار باشد که ممکن است از دیگر دلایل ناهمسوئی یافته پژوهش باشد. به طور مثال شعبانی‌بهار و همکاران (۲۰۰۶) نشان دادند بین ویژگی‌های فردی ورزشکاران و میزان پرخاشگری رابطه معناداری وجود دارد. همچنین هودین^۴ و همکاران (۲۰۲۰) نیز نشان دادند که نوع ورزش از نظر میزان برخورد می‌تواند نقش تعیین‌کننده ای در پرخاشگری ورزشکاران داشته باشد (هودین و همکاران، ۲۰۲۰).

منابع

1. Abolghasemi, M. (2012). The concept of spiritual health and its scope in religious attitudes. *Journal of Medical Ethics*, 6 (20), 45-68. In Persian
2. Albouza, Y., d'Arripe-Longueville, F., & Corrion, K. (2017). Role of resistive self-regulatory efficacy and moral disengagement in the relationship between values and aggressiveness in athletes. *International Journal of Behavioral Research and Psychology*, 5, 209-217.
3. Alorani, O.I., & Alradaydeh, M.F. (2017). Depression, aggression and spiritual well-being among the university students in Jordan. *European Scientific Journal*, 13(2), 269-280.
4. Bai, M., & Dixon, J.K. (2014). Exploratory factor analysis of the 12-item functional assessment of chronic illness therapy-spiritual well-being scale in people newly diagnosed with advanced cancer. *Journal of nursing measurement*, 22(3), 404-420.

5. Baloochi, A., Abazari, F., & Mirzaee, M. (2018). The relationship between spiritual intelligence and aggression in medical science students in the southeast of Iran. *International journal of adolescent medicine and health*. 1-7. DOI: 10.1515/ijamh-2017-0174.
6. Bommer, M., Gratto, C., Gravander, J., & Tuttle, M. (1987). A behavioral model of ethical and unethical decision making. *Journal of business ethics*, 6(4), 265-280.
7. Burgueño, R., & Medina-Casabón, J. (2020). Sport Education and Sportsmanship Orientations: An Intervention in High School Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(3), 837.
8. Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The aggression questionnaire. *Journal of personality and social psychology*, 63(3), 452.
9. Carlozzi, B. L., Winterowd, C., Harrist, R. S., Thomason, N., Bratkovich, K., & Worth, S. (2010). Spirituality, anger, and stress in early adolescents. *Journal of Religion and Health*, 49(4), 445-459.
10. Dana, A., Rafiee, S., Sabzi, A., Gozalzadeh, E. (2018). Explaining of Correlational Model of Spiritual Health with Professional Ethics in Sport Coaches. *Research on Educational Sport*, 6(14), 195-216. In Persian
11. Dutkova, K., Holubcikova, J., Kravcova, M., Babincak, P., Tavel, P., & Geckova, A. M. (2017). Is spiritual well-being among adolescents associated with a lower level of bullying behaviour? The mediating effect of perceived bullying behaviour of peers. *Journal of religion and health*. 56(6), 2212-2221.
12. Fernando, M., & Chowdhury, R.M. (2010). The relationship between spiritual well-being and ethical orientations in decision making: An empirical study with business executives in Australia. *Journal of Business Ethics*, 95(2), 211-225.
13. Feuerman, V.V. (2014). Influence of socio-philosophical and spiritual values on the formation of social orientation and physical health specialists the sphere of physical culture and sports. *Physical education of students*, (2), 41-46
14. Fields, S. K., Collins, C. L., & Comstock, R. D. (2010). Violence in youth sports: hazing, brawling and foul play. *British journal of sports medicine*, 44(1), 32-37.
15. Fuselier, D. (2004). *Self-care among psychology graduate students and psychologists: Implications for physical, mental, and spiritual well-being*. Doctoral dissertation, University of Northern Colorado).
16. Hamdan-Mansour, A.M., & Dawani, H.A. (2008). Social support and stress among university students in Jordan. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 6(3), 442-450.
17. Harwood, A., Lavidor, M., & Rassevsky, Y. (2017). Reducing aggression with martial arts: A meta-analysis of child and youth studies. *Aggression and violent behavior*, 34, 96-101.
18. Hosseini, H., Torkani, S., & Tavakol, K. (2013). The effect of community health nurse home visit on self-care self-efficacy of the elderly living in selected Falavarjan villages in Iran in 2010. *Iranian journal of nursing and midwifery research*, 18(1), 47. In Persian
19. Huđin, N., Glavaš, D., & Pandžić, M. (2020). Contact sports as a sport of more aggressive athletes? Aggressiveness and other psychological characteristics of youth athletes involved in contact and non-contact sports. *TIMS Acta*, 14(1), 5-16.
20. Ingersoll, R.E., & Bauer, A.L. (2004). An integral approach to spiritual wellness in school counseling settings. *Professional School Counseling*, 7(5), 301-308.

21. Jirásek, I. (2015). Religion, spirituality, and sport: from religion athlete toward spirits athlete. *Quest*, 67(3), 290-299.
22. Karimi, J., & Mohammadi, M. (2017). The relationship between spiritual intelligence and aggression among elite wrestlers in Hamadan Province of Iran. *Journal of religion and health*, 1-9.
23. Kavussanu, M., & Roberts, G. C. (2001). Moral functioning in sport: An achievement goal perspective. *Journal of sport and Exercise Psychology*, 23(1), 37-54.
24. Klimczak, J., Podstawski, R., & Dobosz, D. (2014). The association of sport and violence, aggression and aggressiveness-prospects for education about non-aggression and reduction of aggressiveness. *Archives of Budo*, 10, 273-286.
25. Koenig, H. G. (2012). Religion, spirituality, and health: The research and clinical implications. *ISRN psychiatry*.
26. Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The lancet*, 360(9339), 1083-1088.
27. Leach, M. M., Berman, M. E., & Eubanks, L. (2008). Religious activities, religious orientation, and aggressive behavior. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 47(2), 311-319.
28. Lemyre, P. N., Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (2002). Achievement goal orientations, perceived ability, and sportpersonship in youth soccer. *Journal of applied sport psychology*, 14(2), 120-136.
29. Lucidi, F., Zelli, A., Mallia, L., Nicolais, G., Lazuras, L., & Hagger, M. S. (2017). Moral attitudes predict cheating and gamesmanship behaviors among competitive tennis players. *Frontiers in psychology*, 8, 571.
30. Maxwell, J. P., Visek, A. J., & Moores, E. (2009). Anger and perceived legitimacy of aggression in male Hong Kong Chinese athletes: Effects of type of sport and level of competition. *Psychology of sport and exercise*, 10(2), 289-296.
31. Miller, R. F., & Jarman, B. O. (1988). Moral and ethical character development—Views from past leaders. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 59(6), 72-78.
32. Moberg, D.O. (2002). Assessing and measuring spirituality: Confronting dilemmas of universal and particular evaluative criteria. *Journal of Adult Development*, 9(1), 47-60.
33. Mohseni, RA. (2009). The Analysis of Aggressive Behavior and Sport Violence with Emphasis on Social Psychological Approach. *Sociological Studies*, 2 (3), 51-72. In Persian
34. Musavi Moghadam, S. R., Arjmandi, S., & Satari, K. (2015). Comparative Evaluation of Between Spiritual Health, Perfectionism and Aggression in Girls and Boys Students (10-13 Years) ILAM. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(6 S6), 186-186.
35. Mutz, M., & Baur, J. (2009). The role of sports for violence prevention: sport club participation and violent behaviour among adolescents. *International journal of sport policy*, 1(3), 305-321.
36. Noorbakhsh, A, Molavi, H. (2017). The Relationship between Spiritual Intelligence and Religious Beliefs on Humiliation and Violence in Students. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 16 (1), 4-12. In Persian
37. O'Brien, K. S., Forrest, W., Greenlees, I., Rhind, D., Jowett, S., Pinsky, I. & Iqbal, M. (2018). Alcohol consumption, masculinity, and alcohol-related violence and anti-social behaviour in sportspeople. *Journal of science and medicine in sport*, 21(4), 335-341.

38. Ramezani, M.R., Mombini, Y., & Moradi, M. (2015). Investigating the Integrity Performance of Their IT-Based Retail Channel in the Performance of Retail Material Stores Mediated by Organizational Dual Power (Content: Rasht Stores). *Information Technology management*, 7(4), 741-768. In Persian 10.22059/jitm.2015.55356.
39. Razaghi, E., Mehrabi, Gh., & Honari, H. (2014). Reliability and Validity of Persian Version of Sportpersonship Orientations Questionnaires. *Sport Psychology Studies*, 3(9), 92-81. In Persian
40. Rezazadeh A, Davari A. (2014). Modeling structural equations with PLS software. First Edition. Tehran: Academic Jahad Publications Organization. In Persian
41. Rudd, A. (2017). Sport spectator behavior as a moral issue in college sport. *Journal of Amateur Sport*, 3(1): 96-114.
42. Shabani Bahar, Gh; Erfani N, Hadipoor M. (2006). Comparison and study of the relationship between personality traits and the level of aggression in male athletes in selected sports in Hamadan in 2006, *Research in Sports Science*, 4 (14), 12-199.
43. Sheikhalizadeh, M., & Bashiri, M. (2020). Effect of Internal Brand Management on Job Satisfaction in Sports Employees with Emphasis on Mediator Role of Workplace Competitive Climate. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 7(1), 169-183. In Persian
44. Shirvani, T, Ismaili, M. (1398). Investigating the mediating role of organizational health in the relationship between professional ethics and organizational virtue of employees of sports and youth departments of Chaharmahal and Bakhtiari province. *Human Resource Management in Sport*, 6 (2), 297-313.
45. Soleimani, MA, Pahlevan Sharif S, Yaghoobzadeh A, Sheikhi MR, Panarello B, and Mar Win MT. (2019). Spiritual well-being and moral distress among Iranian nurses. *Nursing ethics* 26(4): 1101-1113.
46. Treasure, D. C., Roberts, G. C., & Standage, M. (1998). Predicting sportpersonship: Interaction of achievement goal orientations and perceptions of motivational climate. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 20, S12-S12
47. Vallerand, R. J., Brière, N. M., Blanchard, C., & Provencher, P. (1997). Development and validation of the multidimensional sportpersonship orientations scale. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 19, 197-206
48. Velasco-Gonzalez, L., & Rioux, L. (2014). The spiritual well-being of elderly people: A study of a French sample. *Journal of religion and health*, 53(4), 1123-1137.
49. Velasquez, M.G. (2002). *Business Ethics: Concepts and Cases* (5th edition ed). New York: Prentice Hall.
50. Visek, A. J., Watson, J. C., Hurst, J. R., Maxwell, J. P., & Harris, B. S. (2010). Athletic identity and aggressiveness: A cross-cultural analysis of the athletic identity maintenance model. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 8(2), 99-116.
51. Weber, D., & Robinson Kurpius, S. (2011). The importance of self-beliefs on relational aggression of college students. *Journal of interpersonal violence*, 26(13), 2735-2743.

ارجاع‌دهی

صفری جعفرلو، حمیدرضا؛ بشیری، مهدی؛ و رحمانیان کوشکی، محمدعلی. (۱۳۹۹). تأثیر سلامت معنوی بر منش ورزشی دانشجویان ورزشکار با تأکید بر نقش میانجی پرخاشگری. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۹(۳۳)، ۶۵-۸۸. شناسه دیجیتال: 10.22089/spsyj.2020.8585.1928

Safari Jafarloo, H. R; Bashiri, M; & Rahmaniyan Kooshkaki, M. A. (2020). The Effect of Spiritual Health on University Athlete Students' Sportsmanship with the Mediating Role of Aggression. *Sport Psychology Studies*, 9(33), 65-88. In Persian. DOI: 10.22089/spsyj.2020.8585.1928

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی